

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

15 päivänä syyskuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Eurooppalainen maksamismääräysmenettely – Asetus N:o 1896/2006 – 16 artiklan 2 kohta – Eurooppalaista maksamismääräystä koskevan vastineen antamiselle asetettu 30 päivän määräaika – 20 artikla – Uudelleen tutkimista koskeva menettely – 26 artikla – Kansallisen oikeuden soveltaminen menettelyllisiin kysymyksiin, joista ei ole nimenomaisesti säädetty tässä asetuksessa – Covid-19-pandemia – Kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan menettelylliset määräajat yksityisoikeudellisissa asioissa katkaistiin muutamaksi viikoksi

Asiassa C-18/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta) on esittänyt 27.11.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.1.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Uniqä Versicherungen AG

vastaa

VU,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe (esittelevä tuomari), presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa kolmannen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit N. Jääskinen, M. Safjan ja N. Piçarra,

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Krausenböck,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 19.1.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Uniqä Versicherungen AG, edustajinaan S. Holter, Rechtsanwalt, ja S. Pechlof, Prozessbevollmächtigter,
- VU, edustajanaan M. Brandt, Rechtsanwalt,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Itävallan hallitus, asiamiehinään A. Posch, E. Samoilova, U. Scheuer ja J. Schmoll,
- Kreikan hallitus, asiamiehinään S. Charitaki, V. Karra ja A. Magrippi,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Heller ja I. Zaloguin,

kuultuaan julkisasiamiehen 31.3.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1896/2006 (EUVL 2006, L 399, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.12.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2421 (EUVL 2015, L 341, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 1896/2006), 20 ja 26 artiklan, luettuina yhdessä 16 artiklan 2 kohdan kanssa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat itävaltalainen vakuutusyhtiö Uniqa Versicherungen AG ja Saksan kansalainen VU ja joka koskee viimeksi mainitulle tiedoksi annetun eurooppalaisen maksamismääräyksen täytäntöönpanoa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 1896/2006 johdanto-osan 8, 9, 18 ja 24 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”8) Tämä aiheuttaa esteitä tehokkaan oikeussuojan saamiselle valtioiden rajat ylittävissä tapauksissa ja vääristää kilpailua sisämarkkinoilla, koska velkojien käytettävissä olevat menettelyt ovat eri jäsenvaltioissa tehokkuudeltaan erilaisia, minkä vuoksi on tarpeen antaa yhteisön lainsäädäntöä, joka takaa velkojille ja velallisille tasavertaiset toimintamahdollisuudet kaikkialla Euroopan unionissa.
 - 9) Tämän asetuksen tarkoituksena on yksinkertaistaa ja nopeuttaa riitauttamattomia rahamääräisiä vaatimuksia koskevien valtion rajat ylittävien asioiden käsittelyä ja vähentää siitä aiheutuvia kustannuksia ottamalla käyttöön eurooppalainen maksamismääräysmenettely; lisäksi sen tarkoituksena on tehdä mahdolliseksi eurooppalaisten maksamismääräysten vapaa liikkuvuus kaikissa jäsenvaltioissa säätämällä vähimmäisvaatimuksista, joiden noudattaminen tekee tarpeettomaksi toteuttaa täytäntöönpaneovassa jäsenvaltiossa välivaiheen menettelyjä ennen tunnustamista ja täytäntöönpanoa.

--

18) Eurooppalaisessa maksamismääräyksessä olisi ilmoitettava vastaajalle, että hän voi joko maksaa kantajan vaatiman määrän tai, jos hän haluaa riitauttaa vaatimuksen, lähettää vastineen 30 päivän määräajan kuluessa. Sen lisäksi, että vastaajalle annetaan kaikki kantajan ilmoittamat tiedot vaatimuksesta, hänelle olisi ilmoitettava eurooppalaisen maksamismääräyksen oikeudellisesta merkityksestä ja erityisesti vaatimuksen riitauttamatta jättämisen seurauksista.

--

24) Määräajan kuluessa annetun vastineen seurauksena eurooppalainen maksamismääräysmenettely olisi päätettävä ja siirrettävä asian käsittely ilman eri toimenpiteitä tavanomaiseen riita-asiain käsittelyyn, paitsi jos kantaja on nimenomaan pyytänyt, että menettely tässä tapauksessa päätetään. Tavanomaisen riita-asiain käsittelyn käsitettä ei tätä asetusta sovellettaessa olisi välttämättä tulkittava samalla tavoin kuin kansallisessa lainsäädännössä.”

4 Kyseisen asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämän asetuksen tarkoituksena on

a) yksinkertaistaa ja nopeuttaa oikeudenkäyntiä ja pienentää oikeudenkäyntikuluja riitauttamattomia rahamääräisiä vaatimuksia koskevilla valtion rajat ylittävissä asioissa ottamalla käyttöön eurooppalainen maksamismääräysmenettely;

ja

b) tehdä mahdolliseksi eurooppalaisten maksamismääräysten vapaa liikkuvuus kaikissa jäsenvaltioissa säätämällä vähimmäisvaatimuksista, joiden noudattaminen tekee tunnustamista ja täytäntöönpanoa edeltävät välivaiheen menettelyt tarpeettomiksi täytäntöönpaneuvassa jäsenvaltiossa.

2. Tämä asetusta ei estä kantajaa esittämästä 4 artiklassa tarkoitettua vaatimusta käyttäen jonkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön tai yhteisön lainsäädännön mukaista muuta menettelyä.”

5 Mainitun asetuksen 12 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Vastaajalle on eurooppalaisessa maksamismääräyksessä ilmoitettava hänellä olevasta mahdollisuudesta joko

a) maksaa määräyksessä ilmoitettu määrä kantajalle;

tai

b) vastustaa maksamismääräystä antamalla vastine määräyksen antaneelle tuomioistuimelle lähettämällä se 30 päivän kuluessa siitä, kun maksamismääräys on annettu hänelle tiedoksi.”

6 Saman asetuksen 16 artiklan, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustaminen”, 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Vastaaja voi antaa määräyksen antaneelle tuomioistuimelle vastineen eurooppalaiseen maksamismääräykseen käyttämällä liitteessä VI olevaa vakiolomaketta F, joka toimitetaan hänelle eurooppalaisen maksamismääräyksen mukana.

2. Vastine on lähetettävä 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona määräys annettiin tiedoksi vastaajalle.

3. Vastaajan on ilmoitettava vastineessa, että hän vastustaa vaatimusta, mutta hänen ei tarvitse ilmoittaa vastustamisen syytä.”

7 Asetuksen N:o 1896/2006 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Vastineen antamisen vaikutukset”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos vastine on annettu 16 artiklan 2 kohdassa säädettyssä määräajassa, menettely jatkuu määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisissa tuomioistuimissa, jollei kantaja ole nimenomaisesti pyytänyt, että menettely tässä tapauksessa päätetään. Menettelyä jatketaan noudattaen seuraavissa menettelyissä sovellettavia sääntöjä:

a) [eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11.7.2007 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston] asetuksessa (EY) N:o 861/2007 [(EUVL 2007, L 199, s. 1)] säädetty eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely, jos sitä sovelletaan; tai

b) muu asianmukainen kansallinen riita-asiain oikeudenkäyntimenettely.

2. Jos kantaja ei ole ilmoittanut, kumpaa 1 kohdan a tai b alakohdassa lueteltua menettelyä hän pyytää sovellettavaksi vaatimukseensa vastineen johdosta alkavassa käsittelyssä, tai jos kantaja on pyytänyt, että eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksessa (EY) N:o 861/2007, sovelletaan vaatimukseen, joka ei kuulu kyseisen asetuksen soveltamisalaan, vaatimus siirretään käsiteltäväksi asianmukaisessa kansallisessa riita-asiain oikeudenkäyntimenettelyssä, ellei kantaja nimenomaisesti ole pyytänyt, että asiaa ei siirretä.

3. Jos kantaja on perinyt saatavaansa eurooppalaista maksamismääräysmenettelyä käyttäen, kansallisen lainsäädännön säännökset eivät vaikuta hänen asemaansa myöhemmissä riita-asiain käsittelyissä.

4. Asian siirtäminen 1 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitettuun riita-asiain käsittelyyn tapahtuu määräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

5. Kantajalle on ilmoitettava, onko vastaaja antanut vastineen sekä siirretäänkö asia 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla riita-asiain käsittelyyn.”

8 Asetuksen N:o 1896/2006 20 artiklassa, jonka otsikko on ”Uudelleen tutkiminen poikkeuksellisissa tapauksissa”, säädetään seuraavaa:

”1. Vastaajalla on 16 artiklan 2 kohdassa säädetyn määräajan päätyttyä oikeus pyytää maksamismääräyksen uudelleen tutkimista määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jos

a) i) maksamismääräys on annettu tiedoksi jollakin 14 artiklassa säädettyistä menettelyistä,
ja

ii) tiedoksianto ei vastaajasta riippumattomista syistä ole toimitettu riittävän ajoissa siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa;

tai

b) vastaaja ei ole voinut vastustaa vaatimusta ylivoimaisen esteen tai hänestä riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi,

edellyttäen, että hän toimii kummassakin tapauksessa viipymättä.

2. Vastaajalla on niin ikään 16 artiklan 2 kohdassa säädetyn määräajan päätyttyä oikeus pyytää eurooppalaisen maksamismääräyksen uudelleen tutkimista määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jos maksamismääräys on tämän asetuksen vaatimukset huomioon ottaen annettu selvästi virheellisin perustein, tai muiden poikkeuksellisten olosuhteiden johdosta.

3. Jos tuomioistuin hylkää vastaajan pyynnön sillä perusteella, ettei mitään 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista uudelleen tutkimisen perusteista voida soveltaa, eurooppalainen maksamismääräys pysyy voimassa.

Jos tuomioistuin päättää, että uudelleen tutkiminen on perusteltua jostakin 1 ja 2 kohdassa säädetystä syystä, eurooppalainen maksamismääräys on mitätön.”

9 Kyseisen asetuksen 26 artiklassa, jonka otsikko on ”Suhde kansalliseen prosessioikeuteen”, säädetään seuraavaa:

”Kaikkiin prosessioikeudellisiin kysymyksiin, joista ei erikseen säädetä tässä asetuksessa, sovelletaan kansallista lainsäädäntöä.”

Itävallan oikeus

10 Covid-19-pandemiasta johtuvista liitännäistoimenpiteistä oikeudenkäytössä 21.3.2020 annetun Itävallan liittotasavallan lain (COVID-19-Justiz-Begleitgesetz) (BGBl. I nro 16/2020), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä Itävallan covid-19-laki), 1 §:n 1 momentissa säädettiin, että kaikki yksityisoikeudellisissa asioissa noudatettavat menettelylliset määräajat, jotka alkoivat kuluu 21.3.2020 jälkeen tai jotka eivät olleet vielä päättyneet tuohon päivämäärään mennessä, katkesivat 30.4.2020 asti ja alkoivat kuluu uudelleen 1.5.2020.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 11 Bezirksgericht für Handelssachen Wien (Wienin kaupallisten asioiden piirioikeus, Itävalta) antoi 6.3.2020 Uniqa Versicherungenin hakemuksesta eurooppalaisen maksamismääräyksen, joka annettiin 4.4.2020 tiedoksi VU:lle, joka on Saksassa asuva luonnollinen henkilö. Hän vastusti maksamismääräystä 18.5.2020 lähetetyllä vastineella. Kyseinen tuomioistuin hylkäsi VU:n vastineen sillä perusteella, ettei sitä ollut annettu asetuksen N:o 1896/2006 16 artiklan 2 kohdassa säädettyssä 30 päivän määräajassa.
- 12 Handelsgericht Wien (Wienin kauppatuomioistuin, Itävalta), joka on toisen asteen tuomioistuin, kumosi kyseisen ratkaisun Itävallan covid-19-lain 1 §:n 1 momentin nojalla.
- 13 Uniqa Versicherungen teki Handelsgericht Wienin ratkaisusta Revision-valituksen Oberster Gerichtshofiin (ylin tuomioistuin, Itävalta), joka on käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin.
- 14 Kyseinen tuomioistuin toteaa, että Itävallan covid-19-lain 1 §:n 1 momentti oli vastaus tilanteeseen, jossa menettelyllisten määräaikojen noudattaminen ei ollut aina mahdollista oikeuslaitoksen henkilöstön, oikeudellisten avustajien tai asianosaisten sairauden taikka toteutettujen toimenpiteiden vuoksi.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Itävallan oikeuskirjallisuudessa on esitetty toisistaan poikkeavia näkemyksiä siitä, voidaanko tätä kansallista lainsäädäntöä soveltaa eurooppalaista maksamismääräystä koskevan vastineen lähettämiseksi asetettuun määräaikaan, joka on vahvistettu 30 päiväksi asetuksen N:o 1896/2006 16 artiklan 2 kohdassa, vai suljetaanko kyseisen asetuksen 20 artiklassa pois mahdollisuus soveltaa mainittua kansallista lainsäädäntöä eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamiselle asetettuun määräaikaan.
- 16 Osassa Itävallan oikeuskirjallisuutta katsotaan, että kyseisen asetuksen 20 artiklassa säädetään mahdollisuudesta tutkia eurooppalainen maksamismääräyksen uudelleen, mikä voi johtaa kyseisen määräyksen kumoamiseen, erityisesti ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden, kuten covid-19-kriisin, vuoksi. Tämän näkemyksen mukaan tällaisen tilanteen huomioon ottamiseksi ei ole sallittua turvautua kansalliseen oikeuteen, koska näitä tilanteita säännellään tyhjentävästi kyseisellä asetuksella.
- 17 Oikeuskirjallisuudessa esitetyn toisen näkemyksen mukaan asetuksen N:o 1896/2006 20 artikla ei estä soveltamasta Itävallan covid-19-lain 1 §:n 1 momentin kaltaista kansallista säännöstöä. Kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa nimittäin säännellään ainoastaan vastineen antamiselle asetetun määräajan kestoja, kun taas kysymystä tämän määräajan mahdollisesta katkaisemisesta ei ole ratkaistu unionin oikeudessa. On siis sovellettava kyseisen asetuksen 26 artiklaa, jossa viitataan kansalliseen oikeuteen kaikkien sellaisten menettelyllisten kysymysten osalta, joista ei nimenomaisesti säädetä tässä asetuksessa. Tältä kannalta katsoen asetuksen N:o 1896/2006 20 artiklan tarkoituksena on ainoastaan taata oikeudenmukaisuus yksittäistapauksissa, eikä se sisällä yleisiä säännöksiä, joilla säädelään covid-19-kriisin kaltaista poikkeuksellista tilannetta.

- 18 Näissä olosuhteissa Oberster Gerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [asetuksen N:o 1896/2006] 20 ja 26 artiklaa tulkittava siten, että nämä säännökset ovat esteenä kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa maksamismääräyksen vastustamiselle säädetyn 30 päivän määräajan katkeamiselle siten kuin siitä säädetään [Itävallan covid-19-lain] 1 §:n 1 momentissa, jonka mukaan kaikki yksityisoikeudellisissa asioissa noudatettavat menettelylliset määräajat, joiden kuluminen alkaa vasta myöhemmin kuin 21.3.2020 sattuvasta tapahtumasta tai jotka eivät tuolloin ole vielä päättyneet, katkeavat 30.4.2020 asti ja alkavat kulua uudelleen 1.5.2020?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 1896/2006 16, 20 ja 26 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansallisen säännösten, joka on annettu covid-19-pandemian seurauksena ja jolla katkaistiin yksityisoikeudellisissa asioissa noudatettavat menettelylliset määräajat noin viideksi viikoksi, soveltamiselle kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa vastapuolelle eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamiselle säädettyyn 30 päivän määräaikaan.
- 20 Tässä yhteydessä on muistutettava yhtäältä, että kyseisen asetuksen johdanto-osan yhdeksännessä perustelukappaleesta ja 1 artiklan 1 kohdan a alakohdasta ilmenee, että asetuksen tarkoituksena on muun muassa yksinkertaistaa ja nopeuttaa riitauttamattomia rahamääräisiä vaatimuksia koskevien valtion rajat ylittävien asioiden käsittelyä ja vähentää siitä aiheutuvia kustannuksia ottamalla käyttöön eurooppalainen maksamismääräysmenettely.
- 21 Tämä yksinkertaistettu ja yhtenäinen menettely ei ole kontradiktorinen. Vastapuoli saa tiedon eurooppalaisesta maksamismääräyksestä vasta, kun se annetaan hänelle tiedoksi. Kuten asetuksen N:o 1896/2006 12 artiklan 3 kohdasta ilmenee, vastapuolelle ilmoitetaan vasta tuolla hetkellä hänellä olevasta mahdollisuudesta joko maksaa määräyksessä ilmoitettu määrä hakijalle tai vastustaa maksamismääräystä antamalla vastine määräyksen antaneelle tuomioistuimelle (tuomio 13.6.2013, Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, 29 kohta).
- 22 Asetuksen 16 artiklan 1 kohdassa täsmennetään tältä osin, että vastapuoli voi antaa määräyksen antaneelle tuomioistuimelle vastineen eurooppalaiseen maksamismääräykseen. Saman artiklan 2 kohdassa lisätään, että vastine on lähetettävä 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona määräys annettiin tiedoksi vastapuolelle.
- 23 Kuten asetuksen N:o 1896/2006 17 artiklassa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen johdanto-osan 24 perustelukappaleen kanssa, todetaan, vastapuoli voi näin ollen antamalla vastineen määräajassa päättää eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn ja siirtää asian käsittelyn ilman eri toimenpiteitä asetuksessa N:o 861/2007 säädettyyn eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn tai mihin tahansa tavanomaiseen kansalliseen riita-asian käsittelyyn, jollei hakija ole nimenomaisesti pyytänyt, että menettely tässä tapauksessa päätetään.
- 24 Tällä mahdollisuudella antaa vastine pyritään kompensoimaan sitä, ettei asetuksella N:o 1896/2006 perustetussa järjestelmässä säädetä vastapuolelle mahdollisuutta osallistua eurooppalaiseen maksamismääräysmenettelyyn, siten, että hänellä on mahdollisuus riitauttaa kyseinen saatava eurooppalaisen maksamismääräyksen antamisen jälkeen (tuomio 13.6.2013,

- Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, 30 kohta). Tämä menettelyvaihe on siis olennainen sen takaamiseksi, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa vahvistettuja puolustautumisoikeuksia kunnioitetaan.
- 25 Vastustamismenettelyä täydentää vastapuolen oikeus pyytää eurooppalaisen maksamismääräyksen tutkimista uudelleen sen jälkeen, kun vastineen antamisen määräaika on päättynyt. Kuten kyseisen asetuksen 20 artiklan otsikosta itsestään ilmenee, tämä uudelleen tutkiminen voidaan kuitenkin toteuttaa ainoastaan ”poikkeuksellisissa tapauksissa” (tuomio 22.10.2015, Thomas Cook Belgium, C-245/14, EU:C:2015:715, 29 kohta).
- 26 Erityisesti asetuksen N:o 1896/2006 20 artiklan 1 kohdan b alakohdasta on todettava, että siinä säädetään, että eurooppalainen maksamismääräys voidaan tutkia uudelleen, jos kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädetyn 30 päivän määräajan noudattamatta jättäminen johtuu ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisista olosuhteista, jotka ovat estäneet vastapuolta antamasta vastinetta tässä määräajassa.
- 27 Kuten kyseisen 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan sanamuodosta ilmenee, on niin, että jotta vastapuoli voi perustellusti pyytää eurooppalaisen maksamismääräyksen uudelleen tutkimista kyseisen säännöksen nojalla, on välttämätöntä, että kolme edellytystä täyttyy samanaikaisesti, eli ensimmäiseksi edellytetään, että vastapuoli ei ole voinut vastustaa vaatimusta vastustamiselle asetetussa määräajassa poikkeuksellisten olosuhteiden tai ylivoimaisen esteen vuoksi, toiseksi edellytetään vastapuolesta riippuvan syyn puuttumista sekä kolmanneksi edellytetään, että vastapuoli toimii viipymättä (ks. vastaavasti määräys 21.3.2013, Novontech-Zala, C-324/12, EU:C:2013:205, 24 kohta).
- 28 Toisaalta asetuksen N:o 1896/2006 rakenteen osalta on todettava, että kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdan b alakohdasta, luettuna sen johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen valossa, ilmenee, että kyseisellä asetuksella säädetään ”vähimmäisvaatimuksista” eurooppalaisten maksamismääräysten vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi. Kyseisellä asetuksella nimittäin otetaan käyttöön yhtenäinen perintäväline, jolla taataan velkojille ja velallisille tasavertaiset toimintamahdollisuudet kaikkialla unionissa, kuitenkin säätämällä jäsenvaltioiden prosessioikeuden soveltamisesta kaikissa menettelyllisissä kysymyksissä, joista ei nimenomaisesti säädetä tässä asetuksessa (ks. vastaavasti tuomio 10.3.2016, Flight Refund, C-94/14, EU:C:2016:148, 53 kohta).
- 29 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykseen on vastattava näiden huomioiden valossa.
- 30 Nyt käsiteltävässä asiassa kyseinen tuomioistuin pohtii, sallitaanko asetuksen N:o 1896/2006 26 artiklassa se, että kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamiselle säädettyyn 30 päivän määräaikaan voidaan soveltaa kansallista lainsäädäntöä, jolla siviilioikeudellista menettelyä koskevat määräajat katkaistiin covid-19-pandemian vuoksi noin viideksi viikoksi, vai onko päinvastoin kyseisen asetuksen 20 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että sillä säännellään tyhjentävästi vastapuolen menettelyllisiä oikeuksia poikkeuksellisten olosuhteiden kuten covid-19-pandemian tapauksissa siten, ettei kyseisen asetuksen 26 artiklaa voida soveltaa.
- 31 On näet aivan mahdollista, että jokin eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn vastapuoli ei ole voinut vastustaa maksamismääräystä covid-19-pandemiaan liittyvien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi. Tällaisessa tapauksessa hänellä on oikeus pyytää maksamismääräyksen

uudelleen tutkimista määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa, mikäli asetuksen N:o 1896/2006 20 artiklan 1 kohdan b alakohdassa luetellut, tämän tuomion 27 kohdassa mieleen palautetut edellytykset täyttyvät.

- 32 Unionin tuomioistuin on kuitenkin jo todennut, että koska unionin lainsäätäjä on halunnut rajoittaa uudelleentutkimamenettelyn poikkeuksellisiin tilanteisiin, kyseistä säännöstä on välttämättä tulkittava suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 22.10.2015, Thomas Cook Belgium, C-245/14, EU:C:2015:715, 31 kohta). Kuten kyseisen säännöksen sanamuodostakin ja erityisesti siinä ilmaistusta, vastapuolesta riippumattomia syitä koskevasta edellytyksestä ilmenee, kyseisessä säännöksessä tarkoitetut poikkeukselliset olosuhteet ovat kyseisen vastapuolen henkilökohtaiseen tilanteeseen liittyviä olosuhteita. Covid-19-pandemian asiayhteydessä näin on esimerkiksi silloin, kun kyse on vastapuolen koronavirukseen liittyvästä sairaudesta tai sairaalahoidosta, joka on estänyt häntä käyttämästä oikeuttaan lähettää vastine säädetyssä määräajassa.
- 33 Asetuksen N:o 1896/2006 20 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ei sitä vastoin ole tarkoitus soveltaa sellaisiin luonteeltaan systeemiin poikkeuksellisiin olosuhteisiin – kuten covid-19-pandemiaan liittyviin olosuhteisiin –, jotka ovat yleisesti vaikuttaneet oikeuslaitoksen toimintaan ja lainkäyttöön, sillä sen myötävaikutus on kuitenkin välttämätöntä tämän asetuksen 12 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jotta vastapuoli voi käyttää tarkoituksenmukaisesti oikeuttaan vastustaa hänelle tiedoksi annettua eurooppalaista maksamismääräystä tätä varten säädetyssä määräajassa.
- 34 Tältä osin on muistutettava, että – kuten tämän tuomion 28 kohdassa on todettu – asetuksella N:o 1896/2006 ei yhdenmukaisteta täydellisesti kaikkia eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn näkökohtia. Mainitun asetuksen 26 artiklassa näet säädetään, että jäsenvaltioiden prosessioikeutta sovelletaan kaikkiin prosessioikeudellisiin kysymyksiin, joista ei erikseen säädetä kyseisessä asetuksessa.
- 35 Vaikka mainitun asetuksen 16 ja 20 artiklassa vahvistetaan vastapuolen oikeus vastustaa hänelle tiedoksi annettua eurooppalaista maksamismääräystä ja yhdenmukaistetaan tätä oikeutta koskevat tietyt näkökohdat, kuten mainitun oikeuden käytölle asetetut menettelylliset edellytykset ja määräaika, tämän määräajan alkamisajankohta sekä ne poikkeukselliset tapaukset, joissa vastapuoli voi mainitun määräajan päätyttyä pyytää maksamismääräyksen tutkimista uudelleen, ei näissä artikloissa tai missään muissakaan kyseisen asetuksen säännöksissä sitä vastoin säännellä muita näkökohtia kuten kulumassa olevan määräajan katkaisemisen tai keskeyttämisen syitä. Jäsenvaltioilla on näin ollen saman asetuksen 26 artiklan nojalla oikeus säännellä näitä viimeksi mainittuja näkökohtia ja siten täydentää niitä menettelyllisiä näkökohtia, joita ei säännellä asetuksen N:o 1896/2006 16 ja 20 artiklassa.
- 36 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin täsmennettävä, että vaikka asiaa koskevien unionin sääntöjen puuttuessa kunkin jäsenvaltion asiana on menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen nojalla vahvistaa ne sisäisessä oikeusjärjestyksessään, tämä pätee ainoastaan sillä edellytyksellä, että nämä menettelysäännöt eivät ole epäedullisempia kuin samankaltaisia kansallisen oikeuden piiriin kuuluvia tilanteita koskevat säännöt (vastaavuusperiaate), eivätkä ne ole sellaisia, että unionin oikeudessa annettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 37 Ensinnäkin vastaavuusperiaatteen noudattamisen osalta ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Itävallan covid-19-lain 1 §:n 1 momenttia sovelletaan erotuksetta kaikkiin yksityisoikeudellisissa asioissa noudatettaviin menettelyllisiin määräaikoihin kyseessä olevan oikeussuojakeinon oikeudellisesta perustasta riippumatta. Jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta johdu, vaikuttaa siis siltä, että tällaisella säännöstöllä taataan kansalliseen oikeuteen perustuvien maksamismääräysmenettelyjen ja asetukseen N:o 1896/2006 perustuvien samankaltaisten maksamismääräysmenettelyjen yhdenvertainen kohtelu.
- 38 Toiseksi tehokkuusperiaatteesta on todettava, että kansallista prosessilainsäädäntöä on pidettävä tämän periaatteen mukaisena, jos se ei loukkaa tasapainoa, joka asetuksella N:o 1896/2006 on perustettu hakijan ja vastapuolen oikeuksien välille eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä. Erityisesti on todettava, että kansallinen lainsäädäntö, jonka vaikutuksesta kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädetty, eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamiseksi asetettu määräaika katkeaa, on tämän periaatteen mukainen, kun se vaikuttaa perustellulta vastapuolen puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen varmistamista koskevan tavoitteen vuoksi ja kun se ei tee kyseessä olevien saatavien nopeasta ja tehokkaasta perinnästä käytännössä suhteettoman vaikeaa. Siksi ajanjakso, jonka ajaksi kyseinen määräaika katkeaa, on rajoitettava siihen, mikä on ehdottomasti tarpeen.
- 39 Pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella säännöstöllä ei ole mitenkään loukattu tämän tuomion 35 kohdassa mainittuja näkökohtia, jotka on yhdenmukaistettu asetuksella N:o 1896/2006. Siinä säädetään ainoastaan määräajan katkeamisesta, jonka kesto on rajattu noin viiteen viikkoon ja joka vastaa – kuten Itävallan hallitus on istunnossa vahvistanut – ajanjaksoa, jonka aikana tuomioistuinten toiminta oli erittäin häiriintynyttä covid-19-pandemian johdosta valtion alueella asetettujen tiukkojen ulkonaliikkumisrajoitusten vuoksi. Kuten komissio on kirjallisissa huomautuksissaan todennut, tässä säännöstössä ei myöskään ole jatkettu vastustamiselle asetettuja määräaikoja, jotka olivat päättyneet ennen sen voimaantuloa.
- 40 Jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta johdu, vaikuttaa siltä, että tällaisella kansallisella prosessilainsäädännöllä on siis voitu lykätä saatavien perintää vain muutaman viikon ajan ja samalla on taattu asetuksen N:o 1896/2006 16 artiklassa säädetyn vastustamista koskevan oikeuden, joka on olennainen unionin lainsäätäjän tavoitteleman tasapainon kannalta, tehokas säilyminen.
- 41 Kaiken edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1896/2006 16, 20 ja 26 artiklaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä kansallisen säännöstön, joka on annettu covid-19-pandemian seurauksena ja jolla katkaistiin yksityisoikeudellisissa asioissa noudatettavat menettelylliset määräajat noin viideksi viikoksi, soveltamiselle kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa vastapuolelle eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamiselle säädettyyn 30 päivän määräaikaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1896/2006, sellaisena kuin se on muutettuna 16.12.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2421, 16, 20 ja 26 artiklaa

on tulkittava siten, että

ne eivät ole esteenä kansallisen säännösten, joka on annettu covid-19-pandemian seurauksena ja jolla katkaistiin yksityisoikeudellisissa asioissa noudatettavat menettelylliset määräajat noin viideksi viikoksi, soveltamiselle kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa vastapuolelle eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamiselle säädettyyn 30 päivän määräaikaan.

Allekirjoitukset